

สมุนไพรสุขภาพ

เครื่องสำอางสมุนไพร

ช่วยพัฒนาการรักษา

โดย อ.วินิจ จิตตนา ตั้งแต่วันนี้ถึงวันที่

เดือนตุลาคมปีนี้ เป็นเดือนที่เราชาวไทยเสิร์ฟสกotchเฉลิมฉลอง
อย่างไรก็ตาม พระราชจริยวัตร พระราชกรณียกิจ และพระบรมราโชวาทของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 จะยังติดตรึงอยู่ใน
ใจพสกนิกรชาวไทยไปตราบนานเนิ่นนิตย์

เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน ผู้เขียนขอนำเสนอเรื่องราว
เกี่ยวเนื่องกับ โครงการพระราชดำริโครงการหนึ่งในความดูแลของมูลนิธิชัยพัฒนา
คือ โครงการ “อัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์” สถานที่ตั้งโครงการอยู่ที่ตำบลอัมพวา อำเภอบาง
อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นที่ดินที่ คุณประยงค์ นาคะวะรังค์ น้อมเกล้าฯ ถวาย
เพื่อใช้ประโยชน์ในกิจกรรมของมูลนิธิชัยพัฒนา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทาน
พระราชดำริให้พัฒนาและอนุรักษ์ศิลปกรรม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมพื้นบ้านของชุมชน
ชาวอัมพวา พัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นแหล่งศึกษาความรู้เกี่ยวกับ
พันธุ์ไม้พื้นเมือง ระบบนิเวศของสวนผลไม้ สร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ให้ชุมชนจาก
การท่องเที่ยวและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์แปรรูป ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา
แบบบูรณาการ ให้ชุมชน องค์การท้องถิ่น และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมและ
มีบทบาทในการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนา และการพึ่งพาตนเอง
ของชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์

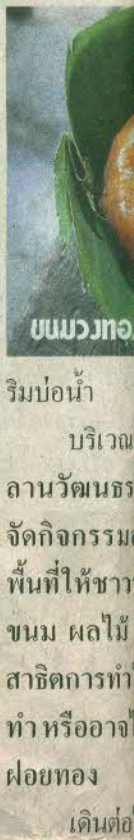
ป้ายชื่อโครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์

โครงการอัมพวา

เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีเรื่องราวที่น่าสนใจหลายเรื่อง ไม่ใช่เป็นเพียง
สถานที่ท่องเที่ยวทั่วไปเพื่อชมแบบผิวเผิน ถ้าขุดรูป โปสเตอร์สื่อสังคม
ออนไลน์เท่านั้นไปแล้วจะได้ความรู้ได้ทดลองทำ ได้ซื้อของที่นำกลับ
มาใช้ประโยชน์ได้

ในพื้นที่ของโครงการ มีสวนผลไม้แบบดั้งเดิม ปลูกพืช
หลายชนิด เช่น ลิ้นจี่ มะพร้าว ส้มโอ ถั่วลิสง ตะไคร้ มะปราง
ตะลิงปลิง และต้นไม้โบราณที่ปัจจุบันไม่ค่อยเป็นที่รู้จักเช่น
มะตาด มะพูด มะเปรี้ยว

เดินลึกเข้าไปในสวนเพื่อไปชมเตาตาลแหล่งเรียนรู้การ
ทำน้ำตาลมะพร้าวแบบโบราณ ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอด

ต่อกันมา ม.ร.ว.ศรีเฉลิม กาญจนกู ผู้อำนวยความสะดวกกลุ่มงานแผนและติดตามประเมินผล “خانชาลา” เป็นร้านจำหน่ายเครื่องดื่มของโครงการอัมพวา
สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ได้อธิบายให้ฟังว่า การทำเตาตาลสำหรับเคี้ยวน้ำตาลมะพร้าวนี้ ดั้งเดิมพระราชทาน “ม่วงขึ้นخانชาลา” และเครื่องดื่ม
นอกจากจะได้น้ำตาลมะพร้าวธรรมชาติแท้ๆ ไม่ได้ใส่สิ่งเจือปน ไม่ได้สารกันบูดแล้ว ยังมี ที่ร้านนี้จำหน่ายเฉพาะเครื่องดื่ม สามารถสั่งอาหารจากพ่อค้า
ประโยชน์ต่อวิถีชีวิตชาวสวน เพราะได้นำทางมะพร้าวแห้งมาใช้เป็นฟืนสำหรับเตาตาล คำแฉะนั้น นำมานั่งรับประทานในร้านได้ เป็นความตั้งใจ
เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตชาวสวน

เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีเรื่องราวที่น่าสนใจหลายเรื่อง ไม่ใช่เป็นเพียงสถานที่ท่องเที่ยวที่ไปเพื่อชมแบบผิวเผิน ถ่ายรูป โพสต์ลงสื่อสังคมออนไลน์เท่านั้นไปแล้วจะได้ความรู้ได้ทดลองทำ ได้ซื้อคิดที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้

ในพื้นที่ของโครงการ มีสวนผลไม้แบบดั้งเดิม ปลูกพืชหลายชนิด เช่น ลิ้นจี่ มะพร้าว ส้มโอ กัลยั ตะเคิร์ มะปราง ตะลิงปริง และต้นไม้โบราณที่ปัจจุบันไม่ค่อยเป็นที่รู้จักเช่น มะคาด มะพูด มะเปรียง

เดินลึกเข้าไปในสวนเพื่อไปชมเตาตาลแหล่งเรียนรู้การทำน้ำตาลมะพร้าวแบบโบราณ ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอด

ต่อกันมา ม.ร.ว.ศรีเฉลิม กาญจนกู ผู้อำนวยการกลุ่มงานแผนและติดตามประเมินผล สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ได้อธิบายให้ฟังว่า การทำเตาสำหรับเคี่ยวน้ำตาลมะพร้าวนี้ นอกจากจะได้น้ำตาลมะพร้าวธรรมชาติแท้ๆ ไม่ได้ใส่สิ่งเจือปน ไม่ได้สารกันบูดแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อวิถีชีวิตชาวสวน เพราะได้นำทางมะพร้าวแห้งมาให้เป็นพื้นสำหรับเตาตาล ซึ่งถ้าไม่ได้นำมาทำพื้น ทางมะพร้าวแห้งจำนวนมากนี้จะกลายเป็นขยะที่เป็นภาระในการกำจัด ถ้าทิ้งไว้ในสวนมะพร้าว ปล่อยให้ทางมะพร้าวแห้งทับถมในร่องสวน น้ำก็ไม่สามารถระบายได้

บริเวณเตาตาลของโครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ นอกจากจะมีการสาธิต การเคี่ยวน้ำตาลมะพร้าวแล้ว มีน้ำตาลมะพร้าวที่เพิ่งเคี่ยวเสร็จขึ้นจากกระทะใหม่ๆ และขนมอื่นๆ ของชาวบ้านจำหน่ายด้วย ในวันที่ทีมงานเดินทางไป ทางโครงการได้จัดให้มีการสาธิตการทำ ขนมวงทอง ขนมพื้นบ้านของสมุทรสงคราม ให้ชมและชิม ขนมวงทองทำจากแป้งข้าวเหนียว กัลยัหอม และมะพร้าวทึนทึกขูด นวดส่วนผสมให้เข้ากัน นำลงไปทอดในกระทะทองเหลือง เมื่อสุกแล้วนำขึ้นมาชุบน้ำตาลมะพร้าวเคี่ยว รับประทานตอนยังอุ่นๆ ร้อยย ดินักแล เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาการแปรรูปวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันหาคนทำได้น้อยเต็มที

เมื่อเดินออกจากสวน จะพบ ร้านภัทรพัฒน์ เป็นสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของทางโครงการและชุมชน มีทั้งข้าวสาร ดอกเกลือ น้ำมันมะพร้าว แชมพู สบู่ เครื่องประเพณีพื้นบ้านนาชนิด ยาคม ยาหม่อง มีร้านขายเครื่องดื่มสามารถนั่งพักผ่อนในบรรยากาศสบายๆ

“ร้านภัทรพัฒน์” เป็นร้านจำหน่ายเครื่องดื่มของโครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ มีเครื่องดื่มหลากหลายชนิด เช่น น้ำตาลมะพร้าว น้ำมะพร้าว น้ำผลไม้รสธรรมชาติ น้ำสมุนไพร รสชาติอร่อยและสุขภาพดี นอกจากนี้ยังมีขนมพื้นบ้านจำหน่ายด้วย

ขนมวงทอง
ริมบ่อน้ำ
บริเวณ
ลานวัฒนธรรม
จัดกิจกรรม
พื้นที่ให้ชาว
ชนม ผลไม้
สาธิตการทำ
ทำหรืออาจ
ฝอยทอง
เดินต่อ

โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์

ห้องนิทรรศการชัยพัฒนานุรักษ์

อัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์

ขนมทอง

ริมบ่อน้ำ

บริเวณลานสวนชัยพัฒนานุรักษ์และลานวัฒนธรรมนาอะวะรังค์ เป็นสถานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น มีพื้นที่ให้ชาวบ้านมาจำหน่ายสินค้าอาหาร ขนม ผลไม้ ของว่าง โดยเน้นว่าให้มีการสาธิตการทำให้ผู้ที่มาเที่ยวชมได้เห็นวิธีการทำหรืออาจได้ทดลองทำด้วยเช่น การโรยฝอยทอง

เดินต่อไปทางริมคลองอัมพวา จะมีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มของโครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ มีเครื่องดื่มขึ้นชานชาลา และเครื่องดื่มอื่นๆ เช่น น้ำลิ้นจี่ปั่น กาแฟสด เครื่องดื่ม สามารถสั่งอาหารจากพ่อค้าแม่ค้าที่มาขายในเรือ และร้านประทานในร้านได้ เป็นความตั้งใจของทางโครงการที่จะช่วยเหลือ

น้ำตามะพร้าว

โดย อ.วินิจ จิตตนา ตั้งแต่วันนี้ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2560

ภายในห้องนิทรรศการชัยพัฒนานุรักษ์ มีมุมสาธิตจักสานใบมะพร้าว สานเป็นพัด หมวก กระจาด กระเช้า และพับใบเตยเป็นดอกไม้ ผู้สนใจสามารถไปลงทะเบียนเรียนได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย หากชื่นชอบงานฝีมือจะอุดหนุนกลับมาเป็นของฝากของที่ระลึกก็ไม่ผิดกติกาแต่อย่างใด

ห้องข้อมูลชุมชนอัมพวา จัดแสดง

บ้านครูอ้อ

สาธิตจักสานใบมะพร้าว

ร้านชานชาลา

ข้าวของเครื่องใช้ของชาวชุมชนอัมพวา แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวชุมชนในอดีต

ขนมวงทอง

ริมบ่อน้ำ

บริเวณ ลานสวนชัยพัฒนานุรักษ์และ
ลานวัฒนธรรมนาคะวะรังค์ เป็นสถานที่
จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น มี
พื้นที่ให้ชาวบ้านมาจำหน่ายสินค้าอาหาร
ขนม ผลไม้ ของว่าง โดยเน้นว่าให้มีการ
สาธิตการทำให้ผู้ที่มาเที่ยวชมได้เห็นวิธีการ
ทำหรืออาจได้ทดลองทำด้วยเช่นการ ropy
ฝอยทอง

เดินต่อไปทางริมคลองอัมพวา จะมีร้าน
น่ายเครื่องดื่มของโครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ มีเครื่อง
ขึ้นชานชาลา” และเครื่องดื่มอื่นๆ เช่น น้ำลิ้นจี่ปั่น กาแฟสด
ดื่ม สามารถสั่งอาหารจากพ่อค้าแม่ค้าที่มาขายในเรือ และร้าน
ทานในร้านได้ เป็นความตั้งใจของทางโครงการที่จะช่วยเหลื
อย่างมีความสุข

นชาลา เดินเลาะเลียบริมคลองไป ยังมีสิ่งที่น่าสนใจให้ชมอีก
การชัยพัฒนานุรักษ์ เป็นพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน
พวาคชุด “พ่อหลวงในดวงใจฉัน” เพื่อร่วมแสดงความอาลัย

พระบาทสมเด็จพระปรมินท
รมหาภูมิพลอดุลยเดช

ของดีอัมพวา
กะปิคลองโคกน้ำ
(Shrimp Paste)
ตั้งแต่โบราณ (๕๐๐ ปี)
ไม่ใส่ผงชูรส ไม่ใส่สี
สะอาด ปลอดภัย

น้ำตาลมะพร้าว

บ้านครูเอื้อ

สาธิตจักสานใบมะพร้าว

ร้านชานชาลา

โดย อ.วิจิตร จิตตนา ตั้งแต่วันนี้ถึงวันที่

30 พฤศจิกายน 2560

ภายในห้องนิทรรศการชัยพัฒนานุรักษ์
มีมุมสาธิตจักสานใบมะพร้าว สานเป็นพัด
หมวก กระบาย กระเช้า และพับใบเตยเป็น
ดอกไม้ ผู้สนใจสามารถไปลงทะเบียนเรียน
ได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย หากขึ้นชานชาลาฝีมือจะ
อุดหนุนกลับมาเป็นของฝากของที่ระลึกก็ไม่
ผิดกติกาแต่อย่างใด

ห้องข้อมูลชุมชนอัมพวา จัดแสดง

ข้าวของเครื่องใช้ของชาวชุมชนอัมพวา แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวชุมชนในอดีต

“บ้านครูเอื้อ” จัดแสดงนิทรรศการประวัติและผลงานของครูเอื้อ สุนทรสนาน เรื่องราว
ของเพลงสุนทราภรณ์นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มูลนิธิสุนทราภรณ์ได้นำข้าวของเครื่องใช้
ส่วนตัวของครูเอื้อ เครื่องดนตรี เสื้อผ้า ของใช้ส่วนตัว โต๊ะทำงาน และภาพเก่าที่หาชมได้
ยากมาจัดแสดงเป็นส่วนหนึ่งของ “โครงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอัมพวา” ของ
มูลนิธิชัยพัฒนา เพื่ออนุรักษ์เพลงเก่าในตำนานซึ่งกลมกลืนไปกับบรรยากาศห้องแถวไม้
โบราณริมคลองอัมพวา

ร้านค้าของชาวบ้านริมคลอง

กิจกรรมและนิทรรศการบางส่วนเปิดทำการเฉพาะ
วันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ในขณะที่บาง
ส่วนเปิดทำการทุกวัน ไม่มีวันหยุด นักท่องเที่ยวและหน่วย
งานที่สนใจเข้าศึกษาดูงาน สามารถติดต่อสอบถาม
รายละเอียดนัดหมายล่วงหน้าได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐-
3475-2245

ช่สัดในใจตราบนิรันดร์ ด้วยสำนักในพระมหา
กรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้

ม.ร.ว.ถนัดศรี สวัสดิวัตน์